

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
СХІДНОУКРАЇНСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ
ВОЛОДИМИРА ДАЛЯ

ОСВІТНЬО- НАУКОВА ПРОГРАМА
«ГІРНИЦТВО»

третього рівня вищої освіти
за спеціальністю 184 Гірництво

галузь знань 18 Виробництво та технології

Кваліфікація: доктор філософії з гірництва

ЗАТВЕРДЖЕНО ВЧЕНОЮ РАДОЮ

ГОЛОВА ВЧЕНОЇ РАДИ

_____ О. В. Поркуян
(протокол № _____ від " ____ " _____ 2023 р.

Освітня програма вводиться в дію з _____ 2023 р.

Ректор _____ О. В. Поркуян

ЛИСТ ПОГОДЖЕННЯ
освітньо-наукової програми

Рівень вищої освіти	Третій (освітньо-науковий)
Галузь знань	18 Виробництво та технології
Спеціальність	184 Гірництво
Кваліфікація	доктор філософії з гірництва

ПОГОДЖЕНО

1. Вчена рада факультету здоров'я людини.

Протокол № _____ від _____ 2023 р.

Голова вченої ради факультету _____ Тарасов В.Ю.

2. Випускова кафедра.

Протокол № _____ від _____ 2023 р.

Завідувача кафедри _____ Захарова О.І.

ПОГОДЖЕНО

ЗОВНІШНІ СТЕЙКХОЛДЕРИ:

ПОГОДЖЕНО

ВНУТРІШНІ СТЕЙКХОЛДЕРИ:

ПЕРЕДМОВА

Стандарт вищої освіти спеціальності 184 «Гірництво» за третім рівнем вищої освіти на момент удосконалення ОП відсутній.

З огляду на це програма розроблена відповідно до вимог Національної рамки кваліфікацій (НРК) шостого кваліфікаційного рівня, Закону «Про вищу освіту» (ст. 5), Постанови Кабінету Міністрів України від 23 листопада 2011 р. № 1341, зі змінами внесеними згідно з Постановами КМ № 509 від 12.06.2019, № 519 від 25.06.2020; Проекту. ЄС TUNING з метою конкретизації загальних та спеціальних (фахових) компетентностей, Методичних рекомендацій щодо розроблення стандартів вищої освіти, затверджених наказом МОН України (від 30.04.2020 р. № 584).

Розроблено робочою групою (науково-методичною комісією спеціальності 184 Гірництво) у складі:

Розроблено робочою групою спеціальності 184 «Гірництво» у складі:

1. Тарасов Вадим Юрійович, доктор технічних наук, доцент, в.о. завідувача кафедри фармації, виробництва та технологій, керівник проєктної групи.
2. Антощенко Микола Іванович, доктор технічних наук, професор кафедри фармації, виробництва та технологій, член проєктної групи.
3. Гальченко Анатолій Михайлович, кандидат технічних наук, доцент кафедри фармації, виробництва та технологій, член проєктної групи.

Рецензії-відгуки зовнішніх стейкхолдерів:

1. ПРОФІЛЬ ОСВІТНЬОЇ ПРОГРАМИ ЗІ СПЕЦІАЛЬНОСТІ 184 «ГІРНИЦТВО»

1 - Загальна характеристика	
Повна назва закладу вищої освіти та структурного підрозділу	Східноукраїнський національний університет імені Володимира Даля Міністерства освіти і науки України, Факультет інженерії, кафедра фармації, виробництва та технологій
Ступінь вищої освіти та назва кваліфікації мовою оригіналу	Третій (освітньо-науковий) рівень вищої освіти, доктор філософії з гірництва
Офіційна назва освітньої програми	Гірництво
Тип диплому та обсяг освітньої програми	Диплом доктора філософії – одиничний, 40 кредитів ЄКТС, термін навчання 4 роки
Наявність акредитації	
Цикл/рівень	НРК України – 8 рівень, Рамка кваліфікацій Європейського простору вищої освіти (QF-EHEA) – третій цикл
Передумови	Для здобуття вищої освіти освітнього ступеня доктора філософії можуть вступати особи, що здобули освітній ступінь магістра. Фаховий іспит зі спеціальності та іноземної мови. Інші умови вступу визначаються «Правилами прийому для здобуття вищої освіти у СНУ ім.В.Даля».
Мова(и) викладання	Українська
Термін дії освітньої програми	До повного завершення періоду навчання або наступного оновлення програми
Інтернет-адреса постійного опису освітньої програми	http://moodle2.snu.edu.ua/enrol/index.php?id=4061
2 - Мета програми	
Підготовка фахівців, здатних продукувати нові ідеї, розв'язувати комплексні проблеми у сфері гірництва та на межі предметних галузей, що передбачає глибоке переосмислення наявних та створення нових цілісних знань та/або професійної практики.	
3 - Характеристика програми	
Предметна область (галузь знань, спеціальність, спеціалізація (за наявності))	Галузь знань 18 Виробництво та технології Спеціальність 184 Гірництво
Орієнтація освітньої програми	Освітньо-наукова
Основний фокус освітньої програми та спеціалізації	Спеціальна. Здобувачі вищої освіти набувають наукових, дослідницьких, інноваційних компетентностей, поглиблюють освітньо-наукову складову професійної діяльності Ключові слова: гірництво, гірська порода, техногенні родовища, геотехнології, екологічна безпека.

Особливості програми	Наявність педагогічної практики, індивідуального плану наукової роботи; систематична звітність про хід виконання дисертаційного дослідження на засіданні кафедри та науково-технічної ради
4 – Придатність випускників до працевлаштування та подальшого навчання	
Придатність до працевлаштування	Посади наукових і науково-педагогічних працівників в наукових установах і закладах вищої освіти, інженерні, експертні, аналітичні тощо посади у дослідницьких та інших установах і підрозділах, органах державної влади та місцевого самоврядування.
Подальше навчання	Можливість здобуття наукового ступеня доктора наук та додаткових кваліфікацій в системі освіти дорослих.
5 – Викладання та оцінювання	
Викладання та навчання	Проблемно-орієнтоване навчання з набуттям загальних та фахових компетентностей, достатніх для продукування нових ідей, розв'язання комплексних проблем. Оволодіння методологією наукової роботи, навичками презентації її результатів державною і іноземною мовами. Отримання навичок науково-педагогічної роботи у вищій школі. Проведення самостійного наукового дослідження з використанням ресурсної бази університету. Індивідуальне наукове керівництво, підтримка і консультування науковим керівником. Можливість вільного вибору не менш ніж 25% дисциплін (за обсягом навантаження). Основні форми освітнього процесу: лекції, семінари, практичні заняття, самостійна робота на основі наукових публікацій, консультації з науковим керівником.
Оцінювання	Оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти здійснюється згідно з Положенням про порядок оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти у СНУ ім. В. Даля за 100-бальною рейтинговою шкалою ECTS. Система оцінювання знань з окремих дисциплін освітньо-наукової програми складається з поточного і підсумкового видів контролю. Поточний контроль знань здобувачів вищої освіти проводиться у формі усного та письмового опитування, тестування, захисту індивідуальних завдань. Підсумковий контроль знань здійснюється з урахуванням балів за екзамен / залік, до яких додаються накопичені бали поточного контролю. Атестація здійснюється у формі публічного захисту дисертації.
6 – Програмні компетентності	
Інтегральна компетентність	Здатність продукувати нові ідеї, розв'язувати комплексні проблеми в галузі дослідницько-інноваційної діяльності у сфері гірництва та на межі предметних галузей, що передбачає глибоке переосмислення наявних та створення нових цілісних знань та/або професійної практики, здійснювати власні наукові дослідження, результати яких мають наукову новизну, теоретичне та практичне значення; застосовувати сучасні методології наукової та науково-педагогічної діяльності
Загальні компетентності (ЗК)	ЗК01. Здатність проводити критичний аналіз, оцінку і синтез нових та складних ідей. ЗК02. Здатність працювати в міжнародному контексті. ЗК03. Здатність розробляти проекти та управляти ними.

	ЗК04. Здатність розв'язувати комплексні проблеми у сфері виробництва та технологій на основі системного наукового світогляду та загального культурного кругозору із дотриманням принципів професійної етики та академічної доброчесності.
Спеціальні (фахові, предметні) компетентності (СК)	<p>СК01. Здатність планувати і виконувати оригінальні дослідження, досягати наукових результатів, які створюють нові знання у сфері гірництва та дотичних до неї міждисциплінарних напрямів.</p> <p>СК02. Здатність застосовувати сучасні методології, методи та інструменти експериментальних, емпіричних і теоретичних досліджень у сфері гірництва, сучасні цифрові технології, бази даних та інші електронні ресурси, спеціалізоване програмне забезпечення у науковій та освітній діяльності.</p> <p>СК03. Здатність здійснювати науково-педагогічну діяльність у вищій освіті.</p> <p>СК04. Здатність виявляти, ставити та вирішувати проблеми дослідницького характеру в сфері гірництва, оцінювати та забезпечувати якість виконуваних досліджень.</p>

7 – Результати навчання

РН01. Мати передові концептуальні та методологічні знання з гірництва і на межі галузей знань, а також дослідницькі навички, достатні для проведення наукових і прикладних досліджень на рівні останніх світових досягнень з відповідного напрямку, отримання нових знань та/або здійснення інновацій.

РН02. Вільно презентувати та обговорювати з фахівцями і нефахівцями результати досліджень, наукові та прикладні проблеми гірництва державною та іноземною мовами, оприлюднювати результати досліджень у наукових виданнях

РН03. Формулювати і перевіряти ідеї, гіпотези, стратегії, рішення, використовувати для обґрунтування висновків належні докази, зокрема, результати теоретичного аналізу, експериментальних досліджень і математичного та/або комп'ютерного моделювання, наявні літературні дані.

РН04. Застосовувати сучасні інструменти і технології пошуку, оброблення та критичного аналізу, зокрема, статистичні методи аналізу даних великого обсягу та/або складної структури, спеціалізовані бази даних та інформаційні системи.

РН05. Планувати і виконувати експериментальні та/або теоретичні дослідження з гірництва та дотичних міждисциплінарних напрямів з використанням сучасних інструментів та дотриманням норм професійної і академічної етики, критично аналізувати результати власних досліджень і результати інших дослідників у контексті сучасних знань щодо досліджуваної проблеми

РН06. Здійснювати педагогічну діяльність у сфері гірництва, використовуючи його наукове, навчально-методичне та нормативне забезпечення, застосувати ефективні методи навчання

РН07. Розробляти, досліджувати, удосконалювати концептуальні, математичні і комп'ютерні моделі процесів і систем, ефективно використовувати їх для отримання нових знань та/або створення інноваційних продуктів у гірництві та інших напрямів.

РН08. Вміти застосовувати знання основ аналізу та синтезу в різних предметних областях, критичного осмислення й розв'язання науково-дослідних проблем; розуміти філософські концепції наукового світогляду, роль науки, пояснювати її вплив на суспільні процеси.

РН09. Розробляти та реалізовувати наукові та/або інноваційні інженерні проекти, які дають змогу переосмислити наявне та створити нове цілісне знання та/або професійну практику і розв'язувати значущі наукові та технологічні проблеми гірництва з врахуванням соціальних, економічних, екологічних та правових аспектів

8 – Ресурсне забезпечення реалізації програми	
Кадрове забезпечення	Викладання навчальних дисциплін освітньої програми «Гірництво» здійснюють: 4 доктори наук та 1 кандидат наук, які мають необхідний стаж науково-педагогічної діяльності, працюють за основним місцем роботи та мають кваліфікацію відповідно до спеціальності та досвід практичної роботи. Частка визначеного навчальним планом часу проведення лекцій з навчальних дисциплін науково-педагогічними працівниками предметної спеціальності 184 «Гірництво», які мають науковий ступінь та/або вчене звання, складає 100 %. Професорсько-викладацький склад, який здійснює навчальний процес, періодично та своєчасно проходить стажування.
Матеріально-технічне забезпечення	Матеріально-технічна база СНУ ім. В. Даля пристосована для підготовки здобувачів вищої освіти та відповідає технологічним вимогам щодо матеріально-технічного забезпечення освітньої діяльності у сфері вищої освіти згідно з чинним законодавством України та Ліцензійними умовами.
Інформаційне та навчальне методичне забезпечення	Основні інформаційні ресурси щодо навчання в СНУ ім. В. Даля, та цієї освітньої програми, містяться на 4 платформах, постійний доступ до яких в режимі 24/7 забезпечується як з локальної мережі так і по Internet: офіційний сайт СНУ ім. В. Даля (https://snu.edu.ua/), платформа сайтів кафедр (https://deps.snu.edu.ua/), Електронний університет СНУ ім. В. Даля (платформа електронного навчання та документообігу http://moodle2.snu.edu.ua/), сайт наукової бібліотеки СНУ ім. В. Даля (http://library.snu.edu.ua/). Офіційний сайт містить інформацію про загальні умови вступу та навчання в університеті, посилання на освітні ресурси. Електронний університет СНУ ім. В. Даля містить електронні курси за освітніми програмами, ресурси для реалізації освітнього процесу в синхронному та асинхронному режимах, портфолію освітніх програм, каталог вибіркового освітнього компонент для реалізації здобувачами вищої освіти права обрання індивідуальної освітньої траєкторії, ресурс для обрання та запису на вивчення вибіркового освітнього компонент, інші освітні активності. На платформі сайтів кафедр міститься інформація щодо діяльності структурних підрозділів, їх кадрового складу, а також посилання на інформаційно-довідкові ресурси щодо вступу та навчання за освітньою програмою. Наукова бібліотека, окрім наявного фонду видань у паперовому вигляді, забезпечує доступ до повнотекстових баз даних навчальної та наукової літератури, а також доступ до наукометричних баз даних
9 – Академічна мобільність	
Національна кредитна мобільність	Припускається навчання та проведення наукових досліджень в інших закладах вищої освіти відповідно до Положення про академічну мобільність учасників освітнього процесу СНУ ім. В. Даля.
Міжнародна кредитна мобільність	Міжнародна кредитна мобільність може реалізовуватися на основі двосторонніх договорів між СНУ ім. В. Даля та закладами вищої освіти, науковими установами, провідними підприємствами зарубіжних країн-партнерів.

Навчання іноземних здобувачів вищої освіти	Можливе навчання іноземних громадян. Навчання іноземних здобувачів освіти проводиться на загальних умовах або за індивідуальним графіком. Підготовка іноземців здійснюється згідно із Законами України «Про вищу освіту», постановами Кабінету Міністрів України від 26.01.93 р. № 136 «Про навчання іноземних громадян в Україні», від 11.09.13 р. № 684 «Деякі питання набору для навчання іноземців та осіб без громадянства», наказом Міністерства освіти і науки України від 01.10.2013 р. № 1541 «Деякі питання організації набору та навчання (стажування) іноземців та осіб без громадянства», зареєстрованим у Міністерстві юстиції» України 25.10.2013 р. за № 2004/24536.
---	---

2. ПЕРЕЛІК КОМПОНЕНТ ОСВІТНЬОЇ ПРОГРАМИ ТА ЇХ ЛОГІЧНА ПОСЛІДОВНІСТЬ

2.1. Структура освітньої програми

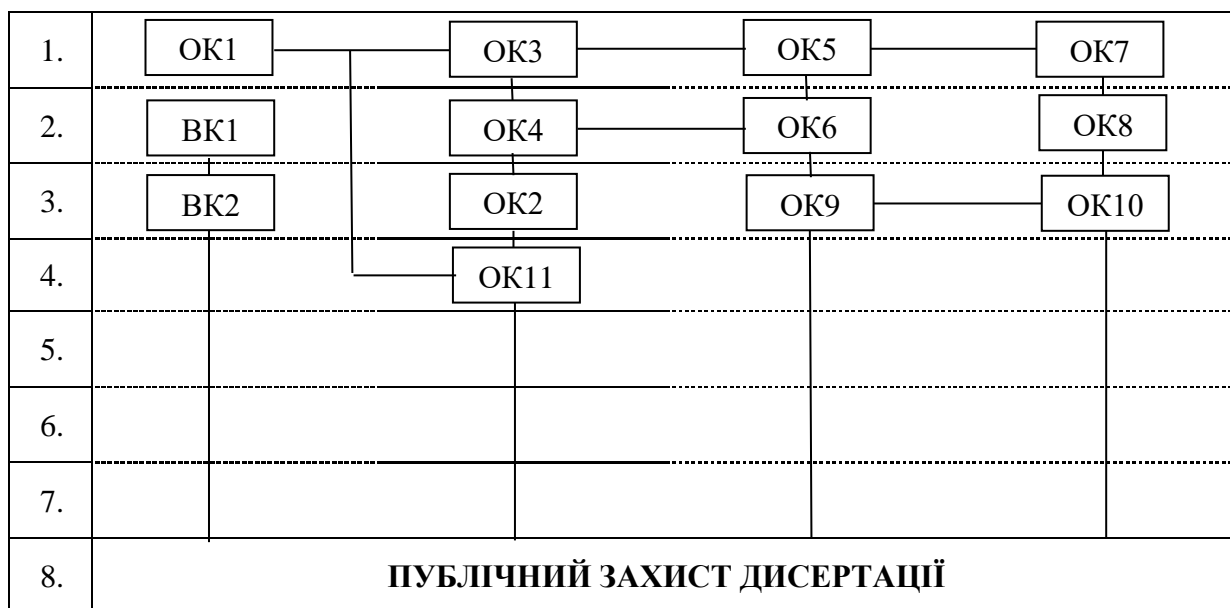
Цикли підготовки	Кількість кредитів ECTS
Загальний обсяг освітньої програми першого ступеня вищої освіти З них: обов'язкові освітні компоненти вибіркові освітні компоненти	40 30 (75 %) 10 (25 %)

2.2 Перелік компонентів освітньої програми

Код н/д	Компоненти освітньої програми (навчальні дисципліни, курсові проекти (роботи), кваліфікаційна робота)	Кількість кредитів	Форма підсумк. контролю
Обов'язкові компоненти ОНП			
Навчальні дисципліни		28	
OK01	Філософія науки та професійна етика	3	екзамен
OK02	Педагогіка вищої школи	3	екзамен
OK03	Іноземна мова наукового спілкування	3	екзамен
OK04	Іноземне академічне письмо	3	екзамен
OK05	Сучасні інформаційні технології в науковій діяльності	3	залік
OK06	Інтелектуальна власність та комерціалізація наукових розробок	3	екзамен
OK07	Методологія, організація і технологія наукових досліджень	2	екзамен
OK08	Фізико-технічні проблеми розробки природних і штучних середовищ	3	екзамен
OK9	Геомеханічні процеси в породних масивах	2	екзамен
OK10	Технології вдосконалення систем розробки гірських порід і техногенних родовищ	3	екзамен
Практика		2	
OK11	Педагогічна практика	2	залік, звіт
Загальний обсяг обов'язкових компонент		30	
Загальний обсяг вибіркових компонент		10	
ЗАГАЛЬНИЙ ОБСЯГ ОСВІТНЬОЇ ПРОГРАМИ		40	

OK – обов'язкові компоненти; ВБ – вибіркові компоненти

2.3 Структурно-логічна схема освітньої програми

3 НАУКОВА СКЛАДОВА

Зміст, обсяг наукової роботи	Форма контролю
I рік	
Вибір та обґрунтування теми власного наукового дослідження, визначення змісту, строків виконання та обсягу наукових робіт; вибір та обґрунтування методології проведення власного наукового дослідження, здійснення огляду та аналізу існуючих поглядів та підходів, що розвинулися в сучасній науці за обраним напрямом. Створення профіля науковця (ORCID, Publons, Google Scholar, Scopus, ResearchGate та ін.). Підготовка та подання до друку 1-ї статті у наукових фахових виданнях (вітчизняних або закордонних) за темою дослідження, участь у наукових семінарах та конференціях з публікацією тез доповідей.	Затвердження індивідуального плану роботи аспіранта на вченій раді факультету, звітування про хід виконання індивідуального плану аспіранта двічі на рік
II рік	
Проведення під керівництвом наукового керівника власного наукового дослідження, що передбачає вирішення основних етапів подальших дисертаційних досліджень (вибрати із переліку або вказати інші етапи дисертаційних досліджень): одержання аналітичних залежностей, розроблення робочого алгоритму математичної моделі, отримання вихідних даних для подальших досліджень тощо. Підготовка та подання до друку 1-ї статті у наукових фахових виданнях (вітчизняних або закордонних) за темою дослідження, участь у наукових семінарах та конференціях з публікацією тез доповідей	Звітування про хід виконання індивідуального плану аспіранта двічі на рік
III рік	
Аналіз та узагальнення отриманих результатів власного наукового дослідження; обґрунтування наукової новизни отриманих результатів, їх теоретичного та /або практичного значення. Підготовка та публікація не менше 1-ї статті у наукових фахових виданнях, проіндексованих у базах даних Scopus та/або Web of Science Core Collection, участь у науково-практичних конференціях (семінарах) з публікацією тез доповідей.	Звітування про хід виконання індивідуального плану аспіранта двічі на рік
IV рік	
Оформлення наукових досягнень аспіранта у вигляді дисертації, підведення підсумків щодо повноти висвітлення результатів дисертації в наукових статтях відповідно чинних вимог. Впровадження одержаних результатів та отримання підтверджувальних документів. Подання документів на попередню експертизу дисертації. Підготовка наукової доповіді для випускової атестації (захисту дисертації).	Звітування про хід виконання індивідуального плану аспіранта двічі на рік. Надання висновку про наукову новизну, теоретичне та практичне значення результатів дисертацій

4 ФОРМА АТЕСТАЦІЇ ЗДОБУВАЧІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ

Випускна атестація здобувачів вищої освіти проводиться на основі аналізу успішності навчання, оцінювання якості вирішення випускниками завдань діяльності, що передбачені даною освітньо-науковою програмою та рівня сформованості компетентностей.

Атестація випускників освітньо-наукової програми спеціальності 184 «Гірництво» проводиться у формі публічного захисту дисертації. Дисертація на здобуття ступеня доктора філософії є самостійним розгорнутим дослідженням, що пропонує розв'язання комплексної проблеми в сфері гірництва або на межі кількох спеціальностей, що передбачає глибоке переосмислення наявних та створення нових цілісних знань та/або професійної практики. Дисертація не повинна містити академічного плагіату, фальсифікації, фабрикації. Дисертація має бути оприлюднена на офіційному сайті закладу вищої освіти.

5 МАТРИЦЯ ВІДПОВІДНОСТІ ПРОГРАМНИХ КОМПЕТЕНТНОСТЕЙ КОМПОНЕНТАМ ОСВІТНЬОЇ ПРОГРАМИ

	ЗК 01	ЗК 02	ЗК 03	ЗК 04	СК 01	СК 02	СК 03	СК 04
OK01	•			•				
OK02				•		•	•	
OK03		•					•	
OK04		•	•				•	
OK05			•			•		
OK06		•	•					
OK07	•		•	•				
OK08	•			•	•			•
OK09	•				•	•		•
OK10	•			•	•	•		•
OK11	•					•	•	
Наукова складова	•		•	•	•	•		•

6 МАТРИЦЯ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ПРОГРАМНИХ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ ВІДПОВІДНИМИ КОМПОНЕНТАМ ОСВІТНЬОЇ ПРОГРАМИ

	PH01	PH02	PH03	PH04	PH05	PH06	PH07	PH08	PH09
OK01		•		•				•	
OK02		•		•		•			
OK03		•	•						
OK04		•							
OK05		•		•			•		
OK06	•	•	•	•				•	
OK07	•		•	•			•	•	•
OK08	•			•	•		•	•	•
OK09	•		•	•	•		•		•
OK10	•	•	•	•	•		•	•	•
OK11		•				•			
Наукова складова	•	•	•	•	•		•	•	•

7 ПРИКІНЦЕВІ ПОЛОЖЕННЯ

Програма розроблена з урахуванням нормативних та інструктивних матеріалів міжнародного, галузевого та державного рівнів:

1. Закон України від 01.07.2014 р. № 1556-VII «Про вищу освіту» [Режим доступу: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/2145-19>];
2. Закон України від 05.09.2017 р. «Про освіту» – [Режим доступу: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/2145-19>];
3. Постанова Кабінету Міністрів України «Про затвердження переліку галузей знань і спеціальностей, за якими здійснюється підготовка здобувачів вищої освіти» від 29.04.2015 р. № 266 [Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/266-2015-п>];
4. Постанова Кабінету Міністрів України «Про затвердження Національної рамки кваліфікацій» від 23.11.2011 р. № 1341 [Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/1341-2011-п>];
5. Національний класифікатор України: «Класифікація видів економічної діяльності» ДК 009: 2010 [Режим доступу: <http://www.ukrstat.gov.ua/>];
6. Національний класифікатор України: «Класифікатор професій» ДК 003: 2010 ДК 003:2010 [Режим доступу: <http://www.dk003.com>];
7. Постанова Кабінету Міністрів України «Про затвердження Порядку підготовки здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії та доктора наук у вищих навчальних закладах (наукових установах) № 261 від 23.03.2016 р.
8. Методичні рекомендації щодо розроблення стандартів вищої освіти. Затверджені Наказ Міністерства освіти і науки України від 01.06.2017 р. № 600 (у редакції наказу Міністерства освіти і науки України від 30.04.2020 р. № 584. https://mon.gov.ua/storage/app/media/vyshcha/naukovo-metodychna_rada/2020-metod-rekomendacziyi.docx
9. Наказ Міністерства освіти і науки України «Про затвердження Вимог до міждисциплінарних освітніх (наукових) програм» № 128 від 01.02.2021 р. Стандарти та рекомендації щодо забезпечення якості в Європейському просторі вищої освіти (ESG) [Режим доступу: https://ihed.org.ua/wp-content/uploads/2018/10/04_2016_ESG_2015.pdf];
10. International Standard Classification of Education (ISCED 2011): UNESCO Institute for Statistics [Режим доступу: <http://uis.unesco.org/sites/default/files/documents/international-standard-classification-of-education-isced-2011-en.pdf>];
11. ISCED Fields of Education and Training 2013 (ISCED-F 2013): UNESCO Institute for Statistics [Режим доступу: <http://uis.unesco.org/sites/default/files/documents/international-standard-classification-of-education-fields-of-education-and-training-2013-detailed-field-descriptions-2015-en.pdf>];
12. The European Qualifications Framework: Supporting Learning, Work and Cross-Border Mobility [Режим доступу: http://www.ehea.info/Upload/TPG_A_QF_RO_MK_1_EQF_Brochure.pdf];
13. QF-EHEA – Qualification Framework of the European Higher Education Area [Режим доступу: http://www.ehea.info/Upload/document/ministerial_declarations/EHEAParis2018_Communique_AppendixIII_952778.pdf];

14. TUNING (для ознайомлення зі спеціальними (фаховими) і загальними компетентностями та прикладами стандартів [Режим доступу: <http://www.unideusto.org/tuningeu>].

15. Наказ Міністерства освіти і науки України від 01.06.2016 № 600 «Про затвердження та введення в дію Методичних рекомендацій щодо розроблення стандартів вищої освіти» (у редакції наказу Міністерства освіти і науки України від 30.04.2020 р. № 584).

16. Положення про гаранта освітньої програми СНУ ім. В. Даля / М-во освіти і науки України, Східноукр. Нац. ун-т ім. В. Даля. – Северодонецьк : СНУ ім. В. Даля, 2020. – 5 с.

17. Положення про освітні програми в СНУ ім. В. Даля / М-во освіти і науки України, Східноукр. Нац. ун-т ім. В. Даля. – Северодонецьк : СНУ ім. В. Даля, 2020. – 28 с.

18. Положення про порядок та умови формування індивідуальної освітньої траєкторії здобувачами вищої освіти СНУ ім. В. Даля / М-во освіти і науки України, Східноукр. Нац. ун-т ім. В. Даля. – Северодонецьк : СНУ ім. В. Даля, 2021. – 11 с.

19. Положення про порядок зарахування результатів навчання, отриманих в формальній та неформальній освіті, а також визначення та ліквідації академічної різниці у СНУ ім. В. Даля / М-во освіти і науки України, Східноукр. Нац. ун-т ім. В. Даля. – Северодонецьк : СНУ ім. В. Даля, 2022. – 16 с.

20. Положення про академічну мобільність учасників освітнього процесу СНУ ім. В. Даля / М-во освіти і науки України, Східноукр. Нац. ун-т ім. В. Даля. – Северодонецьк : СНУ ім. В. Даля, 2018. – 12 с.

21. Положення про аспірантуру і докторантуру СНУ ім. В. Даля / М-во освіти і науки України, Східноукр. Нац. ун-т ім. В. Даля. – Северодонецьк : СНУ ім. В. Даля, 2018. – 16 с